

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ОСВІТИ**

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

Члени організаційного комітету:

Марічерета Валерія Геннадіївна — д. мед. н., професор, перший проректор; **Бурячківський Едуард Станіславович** — к. мед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи; **Борщ Вікторія Ігорівна** — д. е. н., доцент, проректор з перспективного розвитку; **Кусик Наталія Львівна** — к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчально-методичного відділу; **Анненкова Ірина Петрівна** — д. пед. н., доцент, професор кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчального відділу; **Усиченко Катерина Миколаївна** — к. мед. н., доцент, доцент кафедри інфекційних хвороб, в. о. начальнича сектору забезпечення якості освіти; **Годлевський Леонід Семенович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри фізіології та біофізики; **Опря Євген Васильович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії; **Ханжи Володимир Борисович** — д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, голова комісії з питань академічної доброчесності, етики та взаємин; **Сікорська Ольга Олександрівна** — к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри суспільних наук, голова комісії з функціонування державної мови

Рекомендовано до друку

Вченою радою Одеського національного медичного університету

МОЗ України

(Протокол № 8 від 24.04.2024 р.)

О-72 **Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти : матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року)** [Електронне видання] / за ред. проф. В. Г. Марічерета. — Одеса : ОНМедУ, 2024. — 208 с.

ISBN 978-966-443-129-0

У збірнику подано матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти» (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року). Мета науково-педагогічного підвищення кваліфікації — сприяння засвоєнню та удосконаленню практичних умінь і навичок з інноваційних технологій, форм, методів, засобів навчання та застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання.

УДК 618.5-089.888.61-085.33

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ТА SWOT-АНАЛІЗУ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Рудінська О. В.

к. е. н., доцент,

завідувач кафедри менеджменту охорони здоров'я

Бусел С. В.

к. мед. н., доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я

Шахов В. В.

здобувач 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»

Одеський національний медичний університет

Якісна та орієнтована на здобувача вища освіта є запорукою стабільного розвитку держави й відіграє ключову роль щодо інтеграції України до єдиного європейського освітнього простору. Попри війну, в Україні молодь здобуває вищу освіту і, незважаючи на високі ризики, пов'язані з воєнними подіями, система вищої освіти та її основна складова — заклади вищої освіти, повинні не лише надавати якісні освітні послуги, а ще й швидко реформуватися, розвиватися та імплементуватися до європейської і міжнародної спільноти. Якість вищої освіти, зокрема медичної, — фундаментальна та багатогранна категорія, яка за своєю структурою синергічно поєднує кілька аспектів освітнього процесу — філософські, соціальні, педагогічні, політичні, демографічні, економічні та ін. Якість вищої освіти також вивчається як сукупність властивостей освіти, що визначають її здатність задовольняти відповідні потреби особистості, суспільства, держав [1].

Якість медичної освіти залежить не лише від надання якісних освітньо-педагогічних та науково орієнтованих послуг, а й від впровадження учнями — майбутніми лікарями набутих знань і навичок у власне життя. Медична освіта суттєво відрізняється від інших освітніх спеціальностей щодо впровадження та професійного вибору, бо отримавши медичну освіту, досить складно імплементувати набуті знання та навички в інші спеціальності [2]. Постає питання підвищення якості сучасної медичної освіти завдяки створенню відповідних умов самореалізації особистості сучасного фахівця протягом

життя, зокрема впровадження систем освітнього коучингу і педагогічного менеджменту щодо формування разом із прийнятими базовими академічними професійними компетенціями (hard skills), а в зв'язку з тотальною диджиталізацією й становленням нової культури інформаційного суспільства ще й певних цифрових (digital skills) та соціально-особистісних компетенцій (soft skills) як у майбутніх фахівців-медиків, так і для усіх учасників освітнього процесу. До речі, в європейських медичних освітніх програмах близько 30 % компетенцій — soft skills.

Нами досліджено та запропоновано методологічний підхід щодо розробки стратегії розвитку та підвищення якості вищої медичної освіти на основі аналізу життєвого циклу та SWOT-аналізу [3].

Аналіз життєвого циклу Одеського національного медичного університету за період 1900–2024 рр. (рис. 1) демонструє фактично і динаміку розвитку не лише системи вищої освіти та системи охорони здоров'я України, а й ключові етапи розвитку національного господарства в цілому.

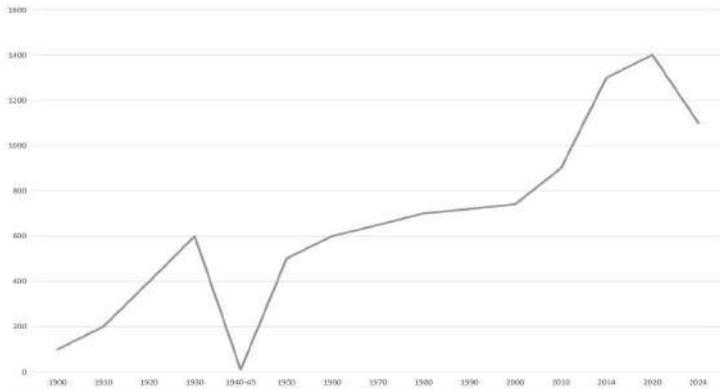

Рис. 1. Динаміка кількості здобувачів 1 курсу ОНМедУ за історичний період 1900–2024 рр.

Поступовий динамічний розвиток ОНМедУ за період 1992–2000 та різке зростання за період 2010–2020 змінився погіршенням активних показників діяльності (не лише кількості абітурієнтів, здобувачів освіти 1 курсу, а й усіх інших: кількості та якості кадрового складу, обсягів фінансування та ін.) з початком пандемії COVID-19 у 2020–2021 рр. та у зв'язку з військовою агресією РФ в Україну з 2022 р.

І тому нині стоїть завдання перед керівництвом і колективом університету щодо розбудови стратегії антикризової діяльності.

Нами запропоновані конкретні заходи на онові проведеного SWOT-аналізу ОНМедУ (рис. 2), які можуть бути реалізовані в межах антикризової стратегії та імплементовані для кожного закладу вищої медичної освіти з метою підвищення якості та компетентності освітніх послуг. Однак, в цілому, вони повинні бути спрямовані на забезпечення таких результатів:

— випускники ЗВО повинні мати глибокі знання та навички, необхідні для успішної професійної діяльності;

— освітній процес у ЗВО повинен відповідати сучасним вимогам охорони здоров'я та бути орієнтований на потреби пацієнтів;

— ЗВО повинні бути конкурентоспроможними на ринку освітніх послуг.

<p>Сильні сторони:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Наявність кваліфікованого персоналу ● Наявність нового, сучасного симуляційного обладнання ● Інноваційність навчання ● Актуальність часу (воєнний стан) 	<p>Можливості:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Підвищення рейтингу ОНМедУ щодо надання освітніх і медичних послуг ● Перспективність співпраці з іншими медичними організаціями ● Отримання практичних навичок здобувачами та зацікавленими особами ● Удосконалення навчального процесу на клінічних кафедрах університету
<p>Слабкі сторони:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Обмеження доступу до певних приміщень ● Складності використання нового обладнання ● Онлайн-навчання здобувачів освіти навчальних курсів ● Обмеженість фінансових ресурсів на ремонт та придбання витратних матеріалів для манекенів 	<p>Загрози:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Воєнний стан в Україні ● Небажання працювати певної категорією викладачів з новітнім симуляційним обладнанням ● Складність зберігання і робота з новим обладнанням у цей важкий час

Рис. 2. SWOT-аналіз ОНМедУ

Управління якістю в медичних закладах вищої освіти (ЗВО) є важливим фактором забезпечення конкурентоспроможності цих за-

кладів на ринку освітніх послуг та формування висококваліфікованих медичних кадрів, які відповідають сучасним вимогам охорони здоров'я.

Основними напрямками розвитку управління якістю освіти в ЗВО є:

- Запровадження ефективної системи управління якістю, яка відповідає міжнародним стандартам. Передбачає розробку та впровадження політики якості, цілей і завдань у сфері якості, створення системи моніторингу та оцінки якості, а також забезпечення ефективної комунікації з усіма зацікавленими сторонами.

- Підвищення якості освітнього процесу. Передбачає впровадження інноваційних освітніх технологій, використання сучасних навчальних матеріалів та обладнання, а також підвищення професійного рівня викладачів.

- Розвиток кадрового потенціалу. Передбачає створення умов для професійного розвитку та кар'єрного зростання співробітників ЗВО, а також залучення висококваліфікованих фахівців до освітнього процесу.

- Інтеграція в міжнародний освітній простір. Передбачає співпрацю з іноземними ЗВО, участь у міжнародних освітніх проєктах та програмах, а також визнання дипломів ЗВО за кордоном.

Важливою складовою управлінської стратегії подальшого розвитку є визначення і контроль критеріїв й оцінка ефективної діяльності управлінської команди в сучасних умовах [4].

Література

1. Критерії та показники якості вищої освіти / Павлюк Р. та ін. *Наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку*: збірник тез наукових праць XI Міжнародної наукової конференції (Прага, Чехія, 30 серпня 2022 року). ГО «Міжнародний науковий центр розвитку науки та технологій», 2022. 74 с.

2. Організація та проходження науково-дослідної практики : метод. рек. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» денної та заочної форми навчання / Борщ В. І. та ін. Одеса : ОНМедУ, 2023. 40 с.

3. Шутурмінський В. Г., Кусик Н. Л., Рудінська О. В. Основи менеджменту та маркетингу в медицині : навч. посіб. Одеса : Гельветика, 2020. 176 с. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/29900>.

4. Рудінська О. В., Беякова В. В. Критерії й оцінка ефективної діяльності управлінської команди в сучасному багатопрофільному підприємстві. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2016. № 15. Вип. 3. С. 65–79.

AREAS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) CAN BE
EXPLORED FOR POSITIVE CHANGE IN
MEDICAL EDUCATION
Rogachevskiy O. P., Pervak M. P.
Odesa National Medical University155

ВПРОВАДЖЕННЯ ГУРТКІВ, ПРОВЕДЕННЯ МАЙСТЕР-КЛАСІВ
ТА КОМУНІКАЦІЯ З ІНШИМИ КАФЕДРАМИ В АСПЕКТІ
НАВЧАННЯ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
Руденко О. В., Потапчук Ю. О., Собітняк Л. О.
Одеський національний медичний університет158

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ
ТА SWOT-АНАЛІЗУ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
Рудінська О. В., Бусел С. В., Шахов В. В.
Одеський національний медичний університет161

СИТУАЦІЙНІ ЗАДАЧІ З ІЛЮСТРАЦІЯМИ
ЯК ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ
ТА СПОСІБ ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ МОТИВАЦІЇ
МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ
В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
Скиба В. Я., Коваль С. М.
Одеський національний медичний університет165

СУЧАСНІ МЕТОДИ АКТИВНОГО НАВЧАННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
Степановічус О. М.
Одеський національний медичний університет
Нарійчук М. Д.
КЗ «Одеський педагогічний фаховий коледж»169

СУЧАСНА ВИЩА МЕДИЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ:
ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ
Трищенко С. Г., Черемних Г. І.
Одеський національний медичний університет172